

Verdrach ghemaectt ende besloten inden Haghe

Tryck // / I25 B 14 c Br. 1610 Verdrag

Tillkomstår 1610
Digitaliserad år 2019

Verdrach ghemaeckt ende Met Medel Bled (Pr)

besloten inden Haghe in Hollandt / den sevendden
Januarij inden Tare sesthiën-hondert ende thien / tusschen
den Ghecommitteerden van hare Hocheden die Gertz-1610
Hertogen van Oostenrijck / etc. Ende vande Hooge Mog:
Heeren die Staten Generael der Vereenichde Nederlanden /
opeenige swaricheden ende twisselachricheden ter eenre
ende ter andere zyden gheresulteert / upt den Tractate van-
den Trefue den negenden Aprilis 1609. binnen de Stadt
van Antwerpen ghemaeckt.

IN 'sGRAVEN-HAGE,
By Hillebrant Jacobsz. Drucker Ordinaris vande Hooge
Mog: Heeren Staten Generael. 1610.
Met Privilegie.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

D

en re
 richte
 genst
 tussel
 ter an
 gese
 clact
 hier
 opter
 Ancl
 Oost
 gena
 ziden
 de in
 dien
 bepde
 dat b
 spzee
 ry int
 Heere
 nancie
 der /
 han h
 cael va
 togen
 han va
 caet en
 ende M
 etc. j
 heyt va
 eerste
 Schote
 ker Ab
 Booch
 Procu
 deert z

Die Staten Generael bande Vereenichde Nederlanden / Allen den ghenen die dese jeghentwoozdighe sul-
len sien Saluyt. Doen te weten, dat ghesien hebbende die
poincten ende Articulen die verdragen ende geaccordeert zijn
gewees / opten sebenden dach deser maent Januarij / alhier
inden Hage tusschen den Gecommitteerde bande Doozluch-
tichste Certz Hertogen van Oostenryck Albert ende Isabella
Clara Eugenia / ende de onse / uyt crachte bande Procurat-

en respectbelijck aende selve Ghecommitteerde gegeven / nopende eenighe swa-
richeden ende twijfelachticheden / die uyt het Tractaet van Bestant opten ne-
gensten Aprilis dupsent ses hondert ende negen / binnen de stad van Antwerpen
tusschen de Hooghsghemelte Certz Hertogen ende ons ghesloten ter eenre ende
ter andere zijden / oock by de respective Officieren ende Onderfaten waren booz-
gestelt ende in bedencken genomen / op de vermeerderinghe ende naerdere ver-
claringhe van dien te letten / van welke Poincten ende Articulen / het inhoudent
hier nae volghet van woozde te woozde. A L S O uyt het Tractaet van Bestant
opten negenden Aprilis inden Jare sefthten hondert ende negen inde Stadt van
Antwerpen / tusschen den Gecommitteerden bande Heeren Certz Hertogen van
Oostenryck / etc. Ende die Stat en Generael bande Vereenichde Nederlanden
gemaect / eenige swaricheden ende twijfelachticheden ter eenre ende ter andere
zijden / oock by den respective Officieren ende Onderfaten waren boozgestelt ende
in bedencken genomen / opte vermeerderinghe ende naerdere verklaringe van
dien te letten / ende eyntelijck goet ghebonden was / deur Gecommitteerden van
beiden zijden by naerdere handelinghe daer op te accorderen ende verdragen / naer
dat by den selven Ghecommitteerden daer op veele bergaderingen en t' famen-
spreeckingen zijn gehouden geweest / So waren op huyden den sebenden Janua-
rij inden Jare sefthten hondert ende thien inden Hage in Hollandt vergadert die
Heeren Balthazar de Robiano / Tresorier generael bande Domeynen / ende fi-
nancien bande boozs Heeren Certz Hertogen / Heer Louys Verreycken / Rid-
der / Heere van Hamme / Raet van Bozloge / Audiencier ende eerste Secretaris
van hare Hocheden / ende Johan Baptista Maes / Raet ende Advocaet Fis-
cael van den Raet van Brabant / van wegen Hoochstgedachte Heeren Certz Her-
togen / Joncker Hendryck van Byenen d' Alste / Heere van Sinderen / Heer Jo-
han van Oldenbarnevelt / Ridder / Heere vanden Tempel / Rodenrijs / etc. Advoca-
taet ende bewaerder van t' groot Zegel / Chartren ende Registeren van Hollandt
ende West-Byesant / Heere Jacques van Balderree / Ridder / Heere van Hapes /
etc. jerste ende reppresenterende den Adel inde Staten ende Raet der Ghaeffelic-
heyt van Zeelant / Joncker Justus van Rysenburch / Heere van Rysenburch /
eerste Bozgemeester der Stadt Drecht / Cinco van Oennama Grietman ober
Schoterlant / Joncker Ernst van Attersum Drost bande Twente / ende Jon-
cker Abel Coenders van Helpen / Nobeltinc tot Faen ende Cantes / van wegen
Hooghgemelte Heeren Staten Generael / die welcke volgende hare respective
Procuratien ende Commissien hier nae gheinsereert / verdraghen ende gheaccor-
deert zijn opte poincten ende Articulen hier nae volgende.

Iden eersten dat de Inwoonderen ende Ingesetenen vande Vereenichde Nederlanden comende inde Landen ende Prouintien vande Onderbanicheyt vande Heeren Certzherdoghen/ hen regulerende volgende het boorsz Tractaet/ aldaer sullen hebben ende geneten ghelijche bypheydt als die ondersaten vanden Coninck van groot Byttannien/ tot welicken eynde die Articulen daer van disponerende aen alle Hegeerders/ Magistraten ende Officiers inde respectibe Prouintien by hare Hocheden gesonden sullen worden/ met bevel hen daer nae te reguleren/ ende sullen de boorsz Inwoonderen ende Ingesetenen der Vereenichde Nederlanden/ alomne onder het ghebiedt van hare Hocheden hen mogen doen dienen by sulcke Advocaten/ Procureurs/ Notarisen/ Soliciteurs/ ende Executeurs/ als hun goerduncken sal/ die oock daer toe (des noot ende versocht zijnde) by den Ordinaris Rechters ghelast sullen worden.

II.

Dat by hare Hocheden metten eersten versien sal worden/ dat bequame eerliche plaetsen geordonneert worden/ tot begravinge der Lichamen vanden ghenen die vande zijde der Heeren Staten/ onder het gebiet van hare Hocheden comen te verlijden.

III.

De Heeren Certzherdoghen ende Staten/ en sullen buyten hare respectibe limiten vande passerende goederen/ noch te water/ noch te lande/ gheene incommende/ uytgaende/ oft andere lasten ontfanghen.

IIII.

Die ondersaten vande Heeren Certzherdoghen ende Staten/ sullen reciprocuelick inde landen die eene vanden anderen gheneten haren ouden bypdom inde Tolrechten/ daer van splieden booz den Oorzogge in bredelijcke possessie zijn gheweest.

V.

De frequentatie/ conuersatie ende Commerciën tusschen die respectibe ondersaten/ en sal niet moghen belet/ ende alle gedaen beletselen sullen afghedaen worden.

VI.

Alle goederen ende Rechten die volghende het Tractaet reciprocuelick den ouden Proprietarisen/ hare erven/ ofte actie vanden selven hebbende/ zijn geresitueert/ ofte noch moeten worden geresitueert/ sullen by den selven Proprietarisen moghen vercocht worden/ sonder dat van node sal wesen daer toe particulier consent te verwerben/ niet tegenstaende het xij. Artijckel des boorsz Tractaets anders vermeldt/ uytghesondert den eppendom vande Renten/ die van wegen den Fisquen in plaetse vande vercochte goederen sullen worden bekent/ missgaders die Renten ofte actien staende tot laste vanden Fisquen respectibe.

VII.

Alle verswegen goederen ende rechten/ Meublen/ Immeublen/ Renten/ Actien/ Schulden/ Crediten ende anderen die niet by den Fisquen met goede kennisse zijn gefayseert booz den negenden Artijckel des Jaers sesshen/ hondert en negen/ sullen den Proprietarisen haren erven/ ofte den genen die actie vanden selven hebben/ met alle byuchten/ renten/ ophomsten/ ende profyten in bype dispositie volgen.

volgen / oock en sullen die herfuyghers nochte hare erben by den respectibe Fis-
quen ter oorzake van dien niet mogen gemolesteert worden / maer de Proprietar-
isen haren erben ofte die hare Actie hebben / sullen jegens een pegelick dies aen-
gaende recht hebben / als vooz haer eygen goet.

V I I I.

Die Boomen afgehoutwen na den lesen Januarij des Jaers seftien-hondert
ende negen / ende die ten daghe van het beslypt des Tractaets noch opten gront
lagen / oock die verkocht zijnde ten voozsz dage noch ongehoutwen waren / Sul-
len den Proprietarisen volgen / niet tegenstaende die ghedaene verkoopinge / ende
sonder dat sy luyden gehouden sullen wesen eenigen prijs te betalen.

I K.

Die bruchten / huyren / pachten ende incommen bande Heerlichheyden / Lan-
den / Ghienden / Disscherpen / Hupsen / Renten / ende andere ophomsten bande
goederen die volgende het Tractaet zijn gherestitueert / oft moeten gherestitueert
worden / verschenen na den negenden Aprilis seftien hondert ende neghen / sulien
vooz het gheheele Jaer den Proprietarisen / haren erben ofte actie banden selven
hebbende / volghen.

£.

Banden vercochte goederen / af-gheloste renten / ofte Capitalen / by ofte aenden
Fisquen respectibe / sullen byleben verleben worden aende Proprietarisen / haren
erben / ofte hare Actie hebbende / die hen dienen sullen vooz bewijs declaratoir in
conformite van het Tractaet met Assignatie bande Jaerlijcsche betalinghe op
een Rentmeester inde Proovintien daer die verkocht oft ghelost zyn / die daer inne
sal worden ghedenomineert / ende sal den prijs gerchent worden na de eerste ver-
koopinge publicquellick / oft andersints naer behooren ghedaen / het eerste Jaer
Renten daer van sal verschynen ende betaelt worden den negenden Aprilis an-
no seftien hondert ende thien.

£ A.

Die ghemaecte huyren bande Geconfisqueerde / oft gheannoteerde goederen
(niet tegenstaende die vooz vele Jaeren zyn gemaecht) sullen met het Jaer seftien
hondert ende negen gheeypreert wesen na 't ghebruyck bande plaetsen respectibe
daer die goederen ghelegen zyn / ende sullen die huyren na den negenden Aprilis
verschenen (als hier boren verhaelt is) aenden Proprietarisen betaelt worden /
Dies is geaccordeert dat indien den Bruycker bande goederen vooz de Bruchten
banden toekomenden dughst eenighe kosten aende selve goederen ghedaen heeft /
dat die selve kosten naer costuyne ofte tot discretie banden Gherechte bande
plaetse daer die goederen gelegen zyn / sullen werden by den Proprietarisen betaelt /
aenden Bruycker.

£ A A.

De verkoopingen bande geconfisqueerde ofte geannoteerde goederen gedaen
tzedert het beslypt des voozsz Tractaets / worden gehouden nul / ende van gelijc-
ken die te boren gedaen zyn tegens de verdragen ofte accorden met eenige Ste-
den int particulier gemaecht.

£ A A A.

Vooz die goederen tot fortificatie / publice wercken / ofte Godts-huyren ge-
appliqueert / sal den Egenaer satisfactie ghedaen worden / volghende het neghen-
thende Artijckel des Tractaets.

Die

¶¶¶¶.

Die hupfen van particulareren die geresitueert zijn / ofte gheresitueert moeten worden / volghende den Tractate / en sullen recipzoquelijck met Garnisoenen oft andersints niet anders ofte bozder belast worden / van die bande andere Onder-saten van ghelijcke ghelegentheyt.

¶ D.

Indien die ontruppinghe der goederen ende rechten die behooren gheresitueert te worden tot eenige plaetsen wozt ghedifficulleert / den Rechter bande selve plaetsen sal datelijck die restitutie doen effectueren / ende daer inne ghebruycken den kortsten wech / sonder dat onder pretext van onbetaelde capitatie ofte andersints jeghens den inhouden van het dertziende Articikel des Tractaets die restitutie van dien sal moghen ghedifficulleert worden.

¶ D J.

Daer kennelijck bevonden wozt / dat alle goederen van yemant bande eere ofte andere zpde geconfisqueert ofte geannoteert zijn gheweest / soo dat den selven gheene middelen en heeft behouden / daer upt hy die Renten ofte interesten van syne schulden verballen / gheduyrende die confiscatie ofte annotatie heeft konnen betalen / die selve en sal niet alleen bande reele lasten / ende Renten volghende het Tractaet / maer oock bande Generale ende personele belastingen bande Renten ende interesten inden boozs tijdt verschenen / ghebruyt wesen.

¶ D J J.

Onder exheredatien in haet van den Oozloge gedaen / worden verstaen begrepen te zijn die exheredatien gheshiet omme eenige saecken daer upt die Oozloghe is ghespnoten / ende die daer van dependeren.

¶ D J J J.

Niemant en sal ter eenre ofte ter andere zpden / directelijck ofte indirectelijck int veranderen van syne woonplaetse belet worden / mits betalende die Rechten daer toe staende / ende alle beletselen tzedert het Tractaet gedaen / sullen datelijck worden afghedaen.

¶¶¶.

Onder de restitutie bande goederen ende rechten by den Tractate gheaccoordeert / werden oock verstaen begrepen te zijn de goederen ende rechten ghelegghen inde Gaeffchappen van Bourgondien ende Charlois / Ende 't ghene volgende den Tractate ende dese handelinghe noch niet en is geresitueert / sal aenden Pro-prietarisen / haren erben / ofte actie banden selven hebbende / van beyden zpden alomme metten eersten ter goeder trouwen geresitueert worden.

¶¶.

Beloben die Heeren Ertz - Hertogen ende Staten allen ende een peghelijcke bande boozs poincten ter goeder trouwen te voldoen / doen voldoen ende achter-holghen / onder de verbanden int boozs principael Tractaet gestelt / ende in alle manieren oft dese daer inne verhaelt stonden.

¶¶ J.

Is lestelijck verdragen ende gheaccoordeert / dat alle ende een pegelijck bande poincten ende Articulen des boozs Tractaets banden negenden Apzills lestle-den / daer van in desen geene expresse veranderinge ofte naerder verklaringhe en is ghedaen / blyben booz een peghelijck in haer geheel ongeprejudiceert ende on-verhozt /

bercozt / sonder dat tot pemants boozdeel noch naedeel directelijck oft indirectelijck sal strecken ofte eenichsins deduyt moghen worden tghene in dese handelinge by monde ofte gheschryfte bande eene ofte andere zijde is gheproponeert ofte gheallegeert gheweest / Maer sullen soo wel die Heeren Gertzhertoghen / Staten Generael ende particulier / als oock alle Princen / Gaven / Vaenderheeren / Steden / Collegien / Heeren / Edelen / Burgeren / ende anderen Inmoonderen der respective landen van wat qualiteyt / staet ofte conditie die zyn / blijbē in haer recht naer inhoud van zelbe Tractaet / ende zullen hoochst ende hoochgedachte Heeren Gertzhertoghen ende Staten binnen een Maent eerstcomende dese handelinge aggreeren / ende daer van den anderen overleveren hare byleven van Aggreatie in behoortijcke Poyme. 20.

Volcht den inhoud vande Procuratien hier
boven gementioneert.

Lbert & Isabel Clara Eugenia, Infante d'Espagne, par la grace de Dieu Archiducqz d'Austrice. Ducqz de Bourgogne, de Lothier, de Brabant, &c. Comtes de Habsbourg, de Flandres, d'Arthois, de Bourgongne, de Thirol, Palatins, &c. de Haynault, &c. Marquis de S. Pere de Rome, &c. A tous ceux qui ces presentes lettres verront salut. Comme en arrestant & concludant au Mois d'Auril dernier la Trefue de douze Ans, entre le Roy nostre tres-honoré Sr. & frere & nous d'une part: & les Estats Generaux des Provinces Unies d'autre, l'on ait laissé desclaircir aucuns points concernans le commerce & trafficque, qui est le principal fruit & benefice que s'artend d'icelle Trefue, ensemble les daces & impositions qui se pourront mettre suz & lever depart & d'autre, sur les denrees & marchandises, entrantes & sortantes, & que pour en faire vne fin, ensemble des difficultez & disputes qui se font offerres tant au fait des limites qu'en, la forme que de deux costez se pourra tenir, en ce de la restitution des biens & autres choses. Nous ayons esté contens de consentir que quelque Deputez nostres iroyent au lieu de la Haye en Hollande pour en conferer, resouldre, & convenir avec ceux à deputer par lesdictes Provinces Unies. S A V O I R F A I S O N S, que voulans de nostre part effectuer ce qu'en cest endroit a esté accordé, & nous confians à plein sens discretion souffisance leaulté & bonne diligence de nos chers & faulx Mess^{es}. *Balthazar de Robiano*, Tresorier General de nos domaine & finances: *Louys Veyreycken*, Chevalier, Sr. de Hamme de nostre Conseil de Guerre, & nostre Audiencier & premier Secretaire, & *Ian Baptiste Maes*, Conseillier & Advocat Fiscal de nostre Conseil de Brabant. Avons iceux commis & desputé, commettons & deputons par ces presentes, pour en nostre nom se trouver & assembler avec les personages deputez ou à deputer par lesdits Estats Generaux des Provinces Unies, garniz de pouvoir souffisant audict lieu de la Haye en Hollande, & illec de nostre part traicter, conclurre, & accorder avec eux sur les points cy dessus specifies,

Die Staten Generael der Vereenichde Ne-
derlanden / Allen den ghenen die dese jeghenwoordige Ver-
teren sullen sien oft hooren lesen / Salupt. Alsoo uyt het
Tractaet van Bestandt den negensten Aprillis lesleden bin-
nen de Stadt Antwerpen ghemaect ende besloten tusschen
die Heeren Commissarisen bande Doozluchtigste Princen
Albert ende Isabella Clara Eugenia Eertz-Hertoghen van
Oostenrijck/etc. Ende onse Gecommitteerde eenige point-

ten resulteren / daer op goet gebonden is datmen by Gedeputeerde ten beyden sij-
den te committeeren / alhier inden Hage soude comen in conferentie / om de selve
pointen epntelick af te handelen ende te verdragen / daer toe dat hare Hoochstge-
melte Hoocheden hare Commissarisen dien volgende alhier gesonden hebben.
Soo ist dat wy omme van onser sijden oock daer inne ghenoch te doen ende de
hoozsz conferentie te voozderen / tot meerder bevestinghe van het voozsz gemaec-
te Bestant / omme de goede kennisse die wy hebben bande goede partijen ende
lange experientie bande Ed: Gestrenghe Erentfeste ende hoochgelcerde Heeren/
Ioncker Hendrick van Brienen d' Alste, Heere van Sinderen / Heere Iohan van
Oldenbarn evelt, Ridder / Heere banden Tempel / Rodenrijs / etc. Advocaet ende
bewaerder van 't groote Zeghel / Chartré ende Registre van Hollant ende West-
Vriesslant / Heer Jacques van Malderee, Ridder / Heere van Heyes etc. Ierste en
Representerende den Adel inde Staten ende Raedt der Graffelijchepdt van Zee-
lant / Volcken Both. Borgemeester der Stadt Vtrecht / Gellius Hillema der
Rechten Doctoz / Raedt ordinaris banden Hobe van Vriesslant / Ioncker Ernst
van Irtersum, Drost bande Twente / ende Ioncker Abel Coenders van Helpen,
Hobelinck in Faen ende Cantes / ons volcomelick herrouwende op hare getrou-
wichhept / wijshept ende erbarenthept / hebben wy den selven t' samen / als uyt elke
Provincie in onse Vergaderinge comparerende een / ghegeben ende gheben by
desen volcomen macht / autoritept / generael ende speciaal bebel / omme mette
hoozsz Heeren Commissarisen van hoochst-gemelte Eertzhertogen van onsent
wegen ende in onsen Name te treden in onderhandelinghe opte voozsz pointen /
ende de selve te tracteren ende besluypen ghelijck als spluden tot meesten dienste
ende versekeringhe bande Vereenichde Provincien sullen bevinden te behooren.
Ende hebben beloof / ende beloven by desen ter goeder trouwen ende onder Ob-
ligatie van ons ende onse Successoren int Generael ende particulier vooz altijt
goet / vast ende van waerden te houden 't ghene by onse voozsz Gecommitteer-
de desen aengaende geacoordeert ende besloten sal worden / 't selve te Ratificeren /
onverbzoeckelick te onderhouden ende doen onderhouden / oock voldoen ende
doen voldoen / sonder daer teghen nimmermeer te doen / oft ghedooghen gedaen
te worden in eenigher manieren / Des t' oorzonden hebben wy desen doen Para-
pheren / met onsen grooten Zeghel doen zeghelen / ende by onsen Grefier doen
teekenen. Ghedaen in 's Graven-Haghe den een-en-twintichsten dach van
September / in 't Jaer ons Heeren duysent ses hondert ende negen. Is gepa-
rapheert E. V. Aylua. Vt. Opte plicke staet geschreven / Ter Ordonnantie van
de Hoochghemelte Mogende Heeren Staten Generael / Geteekent C. Aerffen,
wefende

wesende ghezegelt mettet groot zegel bande selve Heeren Staten in rooden Wasche/ hanghende aen dubbelden staerte van parquement. Opten rugge van dese procuratie staet gheschreven / Die Staten Generael bande Vereenichde Nederlanden/ mits de noodijcke absentie van Volcken Both, Borghemeester der Stadt Utrecht/ ende Gellius Hillema, der Rechten Doctoz/ Raedt ordinaris banden Hove van Brieslant/ int witte van desen genomineert ende gecommiteert/ hebben tot voltrekkinge van dese procuratie ende commissie beneffens den anderen Ghecommiteerden ghecommiteert ende committeren by desen Ioncker Iustus van Rijsenburch, Heere tot Rijsenburch/ eerste Borghemeester der Stadt Utrecht/ ende Tinco van Oennama, Gzietman ober Schooterlandt. Ghedaen in 's Graven-Hage den xxj. Decembz is seshien hondert ende negen / Is geparapheert Alart Clant vt. Onder stont ter Ordonnantie bande Hoogh-gemelte Mogende Heeren Staten Generael/geteekent C. Aerffen.

Aldus gheacordeert ende besloten inden Haghe in Hollandt/ ten dage/ maent ende Jare boorsz. Ende ten Orzonde is desen byde Signature der boorsz respectie Gecommitteerde bebesticht: Is getekent/ B. de Robiano, Verreycken, I. B. Mafius, Hen: van Brienen d'Alste, Iohan van Oldenbarnevelt, I. de Malderree, Iustus van Rijsenburgh, T. V. Oennama, Ernst van Ittersum, Ab: Coenders. Wy na rype deliberatie de selve poincten ende Articulen hebben aengengomen/geapprobeert/gheconfirmeert ende gheratificeert/ nemen aen/approberen/confirmieren ende ratificieren by desen / Belovende ter goeder trouwen die punctuelich te onderhouden ende doen onderhouden / als oft wy die selfs hadden gehandelt / gherracteert ende beloost / sonder emmermer pets daer teghen te doen/ ofte ghedooghen ghedaen te worden in eenigher manieren / directelijck oft indirectelijck / verbindende daer boozen onse ende onser naekomelinghen goederen: Des r' oirkonden hebben wy dese segentwoordige met onsen grooten Zegel doen Zegelen/ Parapheren ende by onse Gziffier doen teekenen / in onse vergaderinge/ inden Hage opten negenentwintichsten dach van Januario int Jaer seshienhondert ende thien/ was Geparapheert I. Magnus Vt. Onder stont/ Ter Ordonnantie bande Hoogh ghemelte Mogende Heeren Staten Generael/ gheteeckent/ C. Aerffen.

Volcht

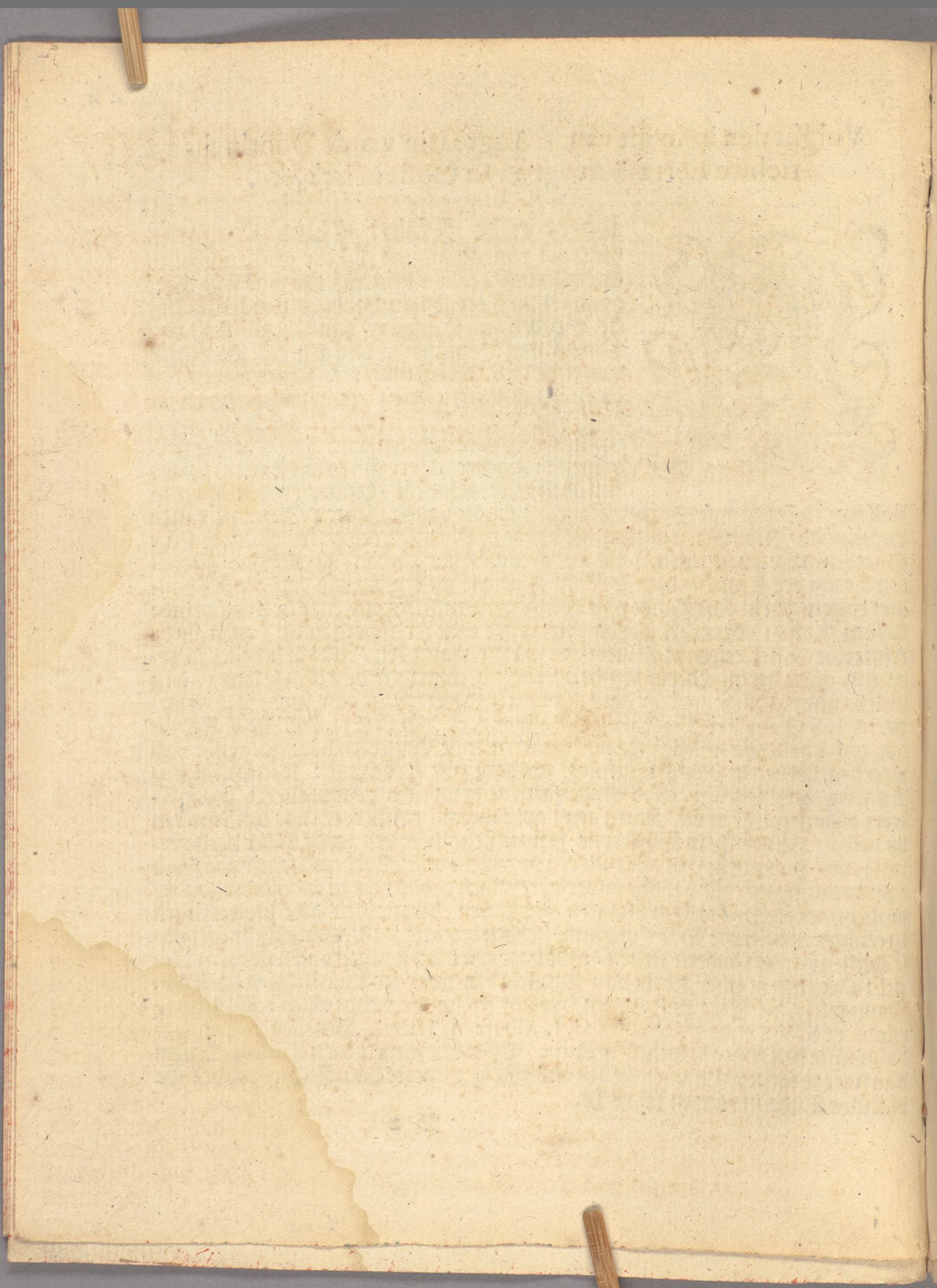
Hollant
 Vereen
 Ghecon
 den die
 dert end
 Heeren
 respect
 nomen
 welke
 de. A
 dat wy
 woerde
 Lande
 ceert en
 by desen
 nisse end
 ende roek
 sonder da
 in eniger
 te wijen h
 gij: Segel
 Janario
 ragher S.
 domantie
 van hare
 blacture

Volght den inhoudt vande Aggreatie vande Doorluchtichste Eertz Hertogen van Oostenrijck, &c.

Mbert ende Isabel Clara Eugenia Infante van Spangten / by der gratien Godts Eertzhertogen van Oostenrijck Hertogē van Borgundie / van Loirijc / van Brabant / van Lemborg / etc. Graven van Habsborg / van Vlaenderen / van Artops / van Borgundien / van Tirol / Paltzgraven ende van Henegoulwe / etc. Margraben des Hepligen Rijcs van Rome etc. Allen den genen die desen jegenwoordige sien sullen saluyt: Also wy gesien hebben zekere punten ende Articulen die verdragen ende geaccordeert zijn geweest opten sevendert ende negen in onse Stadt van Antwerpen / tusshen ons ende de booznoemde Heeren Staten Generael ghesloten ter eenre ende ter andere zijden / oock by de respective Officieren ende Ondersaten waren boozgesteld / ende in bedencken genomen / op de vermeerderinge ende naerdere berklaringe van dien te letten / van welke punten ende articulē het inhouden hier nae volcht van woorde te woorde.

ALS O nyt het Tractaet van Bestant &c. **DOENDE WEGEN** dat wy houdende de booznoemde punten ende Articulen booz goet ende van werden / hebben de selve so booz ons / als booz onse Erben ende Pacomelingen / Landen / Heerlijcheden / ende Ondersaten aengenomen / geapprobeert / geratificeert ende geconfirmeert / nemen aen / approbeeren / ratificeren ende confirmeren by desen / Belovende in souberene Princelijche woorden / ende onder verbintnisse ende Hypotheke van alle ende een yegelijcke onse Goederen jegenwoordich ende toekomende / alle de selve onbercheeckelijck te observeren ende onderhouden / sonder daer jeghens te doen oft laten geschieden / directelijck ofte indirectelijck in eeniger manieren: Des t' oirconde hebben wy dese jeghenwoordighe met onse eyghen handen onderschreven / ende daer aen doen hangen onsen grooten Zegel: Gegeven in onse Stadt van Brussel den twee-entwintichsten dach van Januarij / int Jaer ons Heeren dussent ses hondert ende thien: Is gheparapheert S. Vt. ende gheteekent C. I. Albert. A. Isabel. Beneden: Ter Ordonnantie van heure Hocheden / Prats. Ende ghezegheit mettet groot Zeghel van hare Hocheden / hangende aen dubbelden Staerte van Silber / roode ende blaetwe Zijde / in rooden Wassehe.

Puncten ende Articulen/

verdragen ende geaccoordeert inden Hage in Hollandt/ den xxiij^m Junij inden Jaere seftchien-hondert ende thien/ tuffchen den Gecommitteerden van hare Doorzuchtichste Hoocheden die Certzhertogen van Oostenrijck/ etc. Ende vande Hooghe Mogende Heeren die Staten Generael der Vereenichde Nederlanden / tot meerder bebestinghe van het Tractaet van Bestandt: Begrppende mede d' Aggreationen van hare Hoocheden/ ende der Heeren Staten van tselve Tractaet.

Die Staten Generael vande Vereenichde Nederlanden / Allen den ghenen die dese segenwoordige sullen sien / saluyt: Doen te weten, dat ghesien hebbende de pointen ende articulen die verdragen ende gheaccoordeert zijn ghelweest opten vier-en-twintichsten dach Junij deses Jaers seftchien-hondert ende thiene/ alhier inden Hage tusschen d' Heere Johan Baptista Maes / Raedt ende Advocaet Fiscael inden Raede van Babant / last hebbende vande Doorzuchtichste Certzhertogen van Oostenrijck Melbert ende Isabella Clara Eugenia / ende onse Ghecommitteerde / tot meerder bebestinghe van het Tractaet van Bestandt op den negensten Aprilis seftien-hondert ende negen binnen de Stadt van Antwerpen tusschen de Hoochsgemelte Certzhertogen ende ons gesloten ter eenre/ ende ter andere zijden/ Van welke pointen ende articulen het inhouden hier na volcht van woorde te woorde. **ALSOO** nae het Tractaet van Bestandt in Aprilis/ inden Jaere seftchien-hondert ende negen binnen Antwerpen/ ende de naerder verclaringhe daer op inde Maent van Januario seftleden / tusschen den Commissarissen vande Heeren Certzhertoghen ter eenre / ende vande Heeren Staten Generael vande Vereenichde Nederlanden ter andere zijde/ alhier inden Hage gemaecht / noch eenighe pointen tot meerder bebestinghe van tselve Tractaet dienden bergheliken / ende gheaccoordeert/ ende dat daer toe by hare Hoocheden ghecommitteert is/ Heere Johan Baptista Maes/ Raedt ende Advocaet Fiscael inden Raede van Babant / d' welcke volgende den last vande Heeren Certzhertoghen / hem gebonden hebbende inden Haghe in Hollandt / Is op hupden den vier-en-twintichsten Junij inden Jaere seftchien-hondert ende thien/ met Heeren Joncker Heyndrick van Bienen d' Alste/ Heere van Sinderen/ Heer Johan van Oldenbarnevelt Ridder / Heere vanden Tempel/ Rodenrijs/ etc. Advocaet ende Bewaerder van t' groote Zegel / Chartren ende Registeren van Hollandt ende West-Byerlandt / Jacob Magnus Leen-man vande Provintie van Zeelandt/ ende out-Burghemeester der Stadt van Middelburch / Cinco van Pennama Gherman

Grietman over Schoterlant/ Jan Jelleffz/ Burgemeester der Stadt Zwol/ ende
 Joncker Elko Clantz cho Stedum Hobelinc/ Ghecommittēerden van-
 de voorsz Heeren Staten Generael/ eyntelijck daer op verczagen/ gelijk hier na
 volcht. In den eersten, dat gheduerende het tegenwoordich Bestandt/ die Hee-
 ren Gertz-Hertogen banden lesten dach der tegenwoordiger Maent van Junio
 af sullen doen cesserē opten Rijn ende Mase/ die lichteinge van alle Chollen die
 vooz date banden Oozloge zijn geweest onder het resort en district der Vereenich-
 de Heberlanden/ namentlycken mede banden Chol van Zeelandt/ sulx dat dien
 noch binnen der Stadt van Antwerpen/ noch elders van wegen heure Hooche-
 den sal worden ontfangen/ Behoudelijck ende op expresse conditie/ dat die Hee-
 ren Staten van Zeelant recipzoquelijck banden voorsz lesten dach deser Maent
 van Junio tot heuren laste sullen nemen/ Ende eerst van alsdan betale die Jaer-
 lijce Rentē die opten voorsz Chol van Zeelandt vooz den Jare dijschien hon-
 dert twee ende tsebentich zijn beset/ ende daer af de Proprietarisen ende Rent-
 heffers/ vooz date van de voorsz Oozloge in possessie ende ontfancht zijn geweest:
 so oock van gelijcken sullen doen die Proprietarisen bande voorsz andere Chol-
 len. Wengaende de Twente/ laten die Heeren Gertz-Hertogen geduerende het
 voorsz Bestant/ de selbe aende Heeren Staten Generael/ ende Landtschap van
 Ober-Wessel/ op expresse conditie niettemin dat roerende het stuck ende exercitie
 vande Religie/ alle saecken aldaer sullen blijven inden selven staet soo die geweest
 zijn ten daghe van het beslypt des voorsz Bestants/ sonder dat daerinne per sal
 worden geinnoheert/ noch oock die Officiers byden Heeren Gertzhertogen al-
 daer gecommittēert ter saecken van heuren voozleiden dienst/ eenichsins ghere-
 chercheert oft wederstien/ Ende in conformitēyt vanden sullen d' voorsz Heeren
 Gertzhertogen banden lesten dach af deser Maent van Junio aldaer oock doen
 cesserē alle vozdere lichteinge vande Contributien van heuren wegen/ ende dat
 voozts aende selbe Heeren Gertzhertogē geduerende het tegenwoordige Bestant
 sullen blijven die Stadt van Oldenzeel/ ende het Casteel van Laghen/ met allen
 toebehoozten ende dependēties vanden. Belanghende die Houtwe Gravinne
 van Solms/ sal byden voorsz Heeren Gertzhertogen prompte ordze ghegeven
 worden/ dat d' selbe Welgedachte Houtwe gestelt worde inde possessie vande be-
 leeninge van Kessel ende Kriekenbeeck mette huzchten vanden/ verschenen tze-
 dert date vanden voorsz Tractate/ sonder prejuditie nieteminder vander actie/ die
 soo heure Hoocheden ter saecke vande diminutie/ ende ghebrecke van betwijfs
 van eenighe parthijē onder de voorsz beleeninge begrepen soude mogen compe-
 teren/ als aenden Grabe van Solre/ ende andere heure Bassalen/ waer af de ken-
 nisse ende Judicature staen sal aen die vanden grooten Raede tot Mechelen.
 Wengaende de resstanten vande Contributien in Zabant/ dat mitz by de selve
 promptelijck furnerende een derdendeel/ sal by den voorsz Heeren Staten Gene-
 rael nopende de reste met hun ghehandelt worden in alle redelijckheyt: Ende sal
 dese handelinge byden Heeren Gertzhertoghen ende Staten Generael binnen
 een Maent eerstcommende worden geaggreert/ ende daer van byzēden van ag-
 greeatie overgelevert in gewoontijcke forme. Aldus geaccoordeert ende besloten/
 ten dage/ maent/ ende Jare voorsz/ ende ten oorzonde byden voorsz Gecommit-
 teerden onderteekent. Is geteekent I. B. Mafius: Hen. van Brienē d' Alste:
 Iohan van Oldenbarnevelt; I. Magnus; T. v. Oennama; Iohan Jelleffz; Eylko
 Clant.

Clant. Wy naer rijpe deliberatie d' selbe poincten ende articulen hebben aenge-^{24.}
 nomen / geapprobeert / geconfirmieert / ende geratificeert / Remen aen / approbe-
 ren / confirmeren / ende ratificeren by desen : Belobende ter goeder trouwen die
 punctuelijck te onderhouden / ende doen onderhouden / als of wy die selfs hadden
 gehandelt / getraecteert / ende beloost / sonder immermeer pets daer tegen te doen /
 of gheboogen gedaen te worden in eeniger manieren / directelijc ofte indirectelijc /
 Verbindende daer voozen onse ende onser nacomelinghen goederen / Des t' ooz-
 condon hebben wy dese jeghenwoordighe met onsen grooten Zegel doen segelen /
 parapheren / ende teeckenen in onse vergaderinge / In den Hage opten seften dach
 in Augusto / int Jaer seftien-hondert ende thiene / Gearapheert C. Biesman vt.
 Onder stont / Ter Ordonnantie vande Hooch-ghemelte Heeren Staten Ge-
 nerael. In absentie banden Griffier / By my als jongst ghepresideert hebben-
 de / Gheteeckent Eylko Clanth.

Volght den inhoudt der Aggreatie vande Doorluchtichste Eertz Hertogea van Oostenrijck, &c.

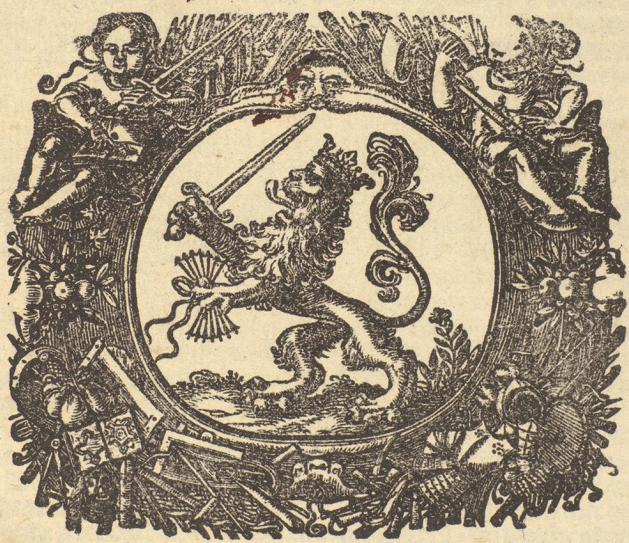

Albert ende Isabel Clara Eugenia Infante van Spanglen / by der gratien Godts Eertzhertogen van Oostenrijck / Hertogē van Bourgondiē / van Lotrijck / van Brabant / van Lemboz / etc. Graven van Habsboz / van Vlaenderen / van Artoys / van Bourgundien / van Thirrol / Paltzgraven ende van Henegouwe / etc. Marcgraven des Heyligen Rijck van Rome etc. Allen den genen die dese jegenwoordighe sien sullen saluyt: Also wy gesien hebben zekere puncten ende Articulen die op den vier-en-twintichsten dach der maent van Junio leskleden / inden Hage tusschen de Ghecommitteerde van ons / ende vande Staten Generael der Vereenichde Provincien zijn berdzagen ende geaccordeert gheweest tot meerder bevestinghe van het Tractaet van Bestant / ende naerder verklaringe daer op gebolcht: Van welcke pointen ende articule het inhouden alhier is geïnserereert van woorde te woorde. **A L S O** naer het Tractaet van Bestant &c. **D O C K T O C C C E N** dat wy houdende de voorsz puncten ende Articulen vooz goet ende van weerden / hebben de selve so vooz ons / als vooz onse Erben ende Nacomelingen / geapproheert / geratificeert ende geconfirmeert / approbeeren / ratificeren ende confirmeren by desen / Belobende in Souverejne Princelijcke woorden de selve onverbzeckelijck t'observeren ende t'onderhouden / sonder daer tegen yet te doen of te laten geschieden / directelijck ofte indirectelijck in eeniger manieren: Des t'oirconde hebben wy dese jeghenwoordighe met onse epgen handen onderschreven / ende daer aen doen hangen onsen grooten Zegel: Ghegeven in onse Stadt van Brussel den festen dach van Augusto / int Jaer ons Heeren duysent ses hondert ende thien: Was gheparapheert S. Vt. Geteekent C. Albert. A. Isabel. Opte plijche stont geschreven / Byde Eertz-Hertogen, Gheteeckent Verreycken. Ende gezegelt mettet groote Zeghel van hare Hocheden in rooden Wasche / hanghende aen dubbelden Staerte van Silber / roode ende blaetwe Zijde.

Tractaet van 't Bestant / ²⁵

*Hand
Recht
Polit
(Pr)
1609*

ghemaectt ende besloten binnen de Stadt ende
Cité van Antwerpen / den negensten Aprilis 1609. vooz den
tijt van twaelf jaren / tusschen de Commissarisen van de Se-
renissime Princen/ Certzhertogen / Albert ende Isabella Clara
Eugenia/so wel inden naem vande Majestejt Catholijcke / als
den haren: met de Commissarisen ende Gedeputeerde vande Il-
lustre Heeren Staten Generael vande vereenichde Provincien
der Nederlanden; ende dat dooz het tusschen-comen/ende met ad-
vijs vande Heeren Ambassadeurs vande Coningen den Alder-
Christelicksten/ende van groot Bretaignien.

IN 'sGRAVEN-HAGE,

By Hillebrant Jacobsz, ghesworen Drucker vande Hooge
moghende Heeren, die Staten Generael vande Ge-
unieerde Provintien der Nederlanden.

Met Privilegie.

Alsoo de Doozluchtichste Princken / Certz-Hertoghen / Albert ende Isabella Clara Eugenia / ghemaeckt hadden den vier ende twintichsten Aprilis / inden Jare duysent ses hondert ende seven / een Bestandt ende ophoudinghe van Wapenen vooz acht Maenden / met de Illustre Heeren / die Staten Generael bande Vereenichde Provincien der Nederlanden / in qualiteyt / ende als d' selve houdende vooz vyve Staten / Provincien / ende Landen / opte welke spulden niet en pzetendeerden : Welcke Bestandt moeste worden gheratificeert / met ghelijcke verklaringhe / by de Majestept vanden Catholijcken Coninck / vooz soo veel hem 't selve mochte aengaen / ende die voozsz Ratificatie / ende verclaringe oberghelevert aende voozsz Heeren Staten / drie Maenden nae 't selve Bestandt / ghelijck gedaen is / by opene Brieven vanden achtenden Septembz is inden selven Jare / Ende daerenboven ghegheben aende voozsz Heeren Certz-Hertoghen / Procuratie speciaal den tienden Januarj seshien-hondert ende acht / Omme soo in sijne / als hare namen te doen 't ghene spulden souden oordeelen behoorlijck omme te comen tot eene goede Vrede / ofte een Bestandt vooz lange Jaren : In gebelijch van welke Procuratie / die voozsz Heeren Certz-Hertogen oock by hare Vriegen van Commissie vanden seven ende twintichsten bande selve Maent / ghenomineert / ende ghedeputeert hadden Commissarisen omme te handelen / ende tracteren inde voozsz namen ende qualiteyten / ende by die ghelegentheydt gheconsenteert ende gheaccoordeert / dat het voozsz Bestandt soude worden verlenght ende ghecontinueert / tot verscheppen repsen / ende sels den twintichsten May / tot het eynde vanden Jare seshien-hondert ende acht / maer tot meer repsen vergadert gheweest zijnde / metten Ghedeputeerden vanden voozsz Heeren Staten / die oock vanden selven Procuratie ende Commissie hadden / ghedateert den vijfoen Februarj des voozsz Jaers / en hadden niet eens kunnen worden opte voozsz Vrede / omme vele groote swaricheden onder hemlupden ontsaen : Ter welcker oorzaken die Heeren Ambassadeurs vanden Coninghen / den Alder-Christelijcksten / ende van Groot Bretaignien / die Chur-Fursten / Paltz / ende van Brandenburg / die March-Grave van Ansbach / ende Landt-Grave van Hessen / ghesonden opte plaetse / van wegen die voozsz Heeren Coninghen / ende Princken / omme te helpen bozderen een soo goet werck / siende dat spulden gereet waren omme te scepden ende breecken die gheheele handelinghe hadden ghezopneert een Bestandt vooz langhe Jaren / op seckerre conditien begrepen in een geschrift / ghegeben van haren wegghen / aende eene / ende andere / met begeerte ende vermaninghe haer daer mede te willen consozmeren / op welke gheschryfte verscheyden andere swaricheden wederom ontsaen zijnde / waren ten lesten op huyden den negenden Aprilis duysent ses hondert ende negen / vergadert Heer Ambrosio Spinola / Marquis van Benaffro / Ridder bande Orde vanden Gulden Vliese / vanden Raedt van State / ende vanden Oorloghe van sijne Catholijcke Majestept / Maestre de Camp Generael van sijne Legers / etc. Heer Jehan Richardot / Ridder / Heere van Bariz / vanden Raedt van State / Hoost-Prezident vanden pribe Raedt van hare Hocheden / etc. Jehan de Mancidoz / vanden Raedt vanden Oorloghe / ende Secretaris van sijne voozsz Catholijcke Majestept.

hept. De eerwaerdige Vater Broeder Johan Nepen / Commissaris generael
 bande Orde van S. Francois inde Nederlanden / ende Heer Louys Verrepen /
 Ridder / Audiencier / en eerste Secretaris van hare voorsz Hoocheden / In crach-
 te bande brieven van Procuratie bande voorsz Heeren Certz Hertogen / om-
 me te tracteren soo in haren namen / als inden naem banden voorsz Heere Catho-
 lijcken Coninck / den inhoud van welcke Procuratie hier nae is gheinsereert / mit
 die banden voorsz Heere Coninck bande eene zijde / ende Heer Wilhelm Lodu-
 wijck / Grabe van Passau / Catzenelleboghen / Vlanden / Dietz / etc. Heere van
 Wiltspen / Gouverneur ende Capiteyn Generael van Vrieslandt / Stadt Groe-
 ningen / ende Ommelanden / Drenthe / etc. Heer Walraven / Heer van Bederoo-
 de / Vianen / Burchgraef van Brecht / Heere van Amepden / Cloetinghen / etc. de
 Heere Coznelis van Gendt / Heere van Loenen / ende Meynerwijck / Burch-
 Graef / ende Kechter van het Rijck / ende bande Stadt van Rinneghen : Heer
 Johan van Oldenbarnevelt / Ridder / Heere banden Tempel / Rodenrijjs / etc.
 Advocaet / ende Bewaerder van tgroote Zeghel / Charren / ende Registeren van
 Hollandt ende West- Vrieslandt / Heer Jacques de Maldere / Ridder / Heere van
 Heses / etc. eerste ende representerende den Adel inde Staten / ende Raedt van
 het Graefschap van Zeelant : d' Heeren / Gerart van Renesse / Heere bander Na-
 van Streckercken / Pleuleckerlant / etc. Gellius Hillama / Doctoꝝ inde Kech-
 ten / Raedt ordinaris inden Raedt van Vrieslandt : Jehan Sloeth / Heere van
 Sallick / Dossaert van het lande van Dollenhoo / ende Casteleyn bande Heer-
 lijckheyt Guinder : ende Abel Coenders van Helpen / Heere in Faen / ende Cantes
 inden naem bande voorsz Heeren Staten / oock in crachte van hare Brieven van
 Procuratie ende Commissie / van ghelijcken hier naer gheinsereert ter anderen /
 Die welke mer interbente ende deur het advijs van Heer Pierre Jeannin / Rid-
 der / Baron van Chagni / ende Montheu / Raedt banden Alder-Christelijcksten
 Coninck / in sijnen Raedt van State / ende sijnen Ambassadeur extraordinaris
 aende voorsz Heeren Staten / ende Heer Elpe de la Place / Ridder / Heere van
 Ruffp / Burchgraef van Machault / oock Raet inden voorszheben Raedt van
 State / ordinaris Edelman bande Camer banden voorsz Coninck / Bailliu ende
 Capiteyn van Derry le Francois / ende sijnen Ambassadeur ordinaris residerende
 by de voorsz Heeren Staten / Heer Richard Spencer / Ridder / Edelman ordina-
 ris bande pribee Camer banden Coninck van Groot Britannien / ende sijnen
 Ambassadeur extraordinaris aende voorsz Heeren Staten / ende Heer Rodolphe
 Winkwood / Ridder / Ambassadeur ordinaris / ende Raet banden voorsz Coninck
 inden Raedt van State der voorsz Provincien / gheaccordeert zyn inde forme en-
 de maniere die hier nae volcht.

Inden

Inden eersten die voorsz Heeren Certz Hertoghen verclaren/
so in haren namen/ als inden naem banden voorsz Heere Co-
ninck/ dat slypden te vreden zijn te tracteren merre voorsz
Heeren Staten Generael bande vereenichde Prouintien/
in qualitept / ende als de selve houdende vooz vrije Landen/
Prouintien/ ende Staten / op de welcke slypden niet en pre-
tenderen / ende te maechen met haer inde voorsz namen ende
standt/ opte conditien hier nae beschreven ende verclaert.

II.

Te weten / dat 't voorsz Bestandt sal wesen goet / vast / ghetrou / ende onber-
breckelijck / ende vooz den tijt van twaelf Jaeren geduerende / dewelcke wesen
sal ophoudinge van alle acten van vyantschap / van wat fatsoen dat die zijn/
tusschen den voorsz Heeren Coninck / Certz Hertogen / ende Staten Generael/
soo ter Zee / andere Wateren/ als te Lande / in alle Junlieden Coninckrijcken/
Landtschappen / Landen / ende Heerlijckheyden / ende vooz alle haerlypder On-
dersaten ende Inwoonderen van wat qualitept ende conditie die zijn / sonder
opsonderinghe van plaetsen ofte personen.

III.

Gen pegelijck sal behouden / ende dareljck gebruycken die Landtschappen/
Steden / Plaetsen / Landen / ende Heerlijckheyden die hy tegenwoordich houdt
ende besid / sonder daertinne getroubleert ofte belet te worden / in wat manie-
ren dattet zy / geduerende tvoorsz Bestandt : Daer onder men verstaet te be-
gripen die Vlecken / Dorpen / Gehuchten / ende platte Landen / die daer van
dependeren.

IIII.

Die ondersaten ende Inwoonderen banden Landtschappen banden voorsz
Heeren Coninck / Certz Hertogen / ende Staten / sullen geduerende dit Bestandt
alle goede correspondencie / ende vrientschap te samen hebben / sonder te ghe-
dencken die offensien ende schaden die slypden hier vooren hebben gheleden/
sullen dock mogen comen ende blijven inde Landtschappen d' een bande andere/
ende daer doen hare trafficque / ende commercien in alle verseeckerheyt / soo ter
Zee / andere Wateren / als te lande / 't welck nochtans den voorsz Heere Co-
ninck verstaet te wesen gerefringeert / ende gelimiteert aende Coninckrijcken/
Landtschappen / Landen / ende Heerlijckheyden / die hy houdt ende besid in
Europa / ende andere plaetsen ende Zeen / alwaer die ondersaten bande Co-
ninghen ende Princen / die sijne vrienden ende gheallieerden zijn / hebben die
voorsz trafficque by onderlinge gewillinge : Ende aengaende die plaetsen / Ste-
den / Dorps / ende Havenen / die hy houdt buyten de voorsz Limiten / dat die
voorsz Heeren Staten / ende hare ondersaten daer niet en sullen mogen exer-
ceren eenige trafficque / sonder expresse toelatinghe banden voorsz Heere Co-
ninck: wel sullen slypden d' voorsz trafficq mogen doen (indien henlypden sulcx
goet dunckt) inde Landen van alle andere Princen / Potentaten / ende Volckeren
die 't henlieden sullen willen toelaten (oock buyten de voorsz Limiten) sonder
dat den voorsz Heere Coninck / sijne Officieren ende ondersaten / die van hem
dependeren / sullen doen eenich belet upt dier oorzake aende Princen / Potentat/
ende Volckeren / die henlieden d' selve hebben toeghelaten ofte sullen toelaten/
N ij noch

noch van gelijcken aen henschupden / noch aenden particulieren / metten welcken
 splupden gedaen hebben/ende doen sullen de voorsz trafficque.

D.

Ende terwylen noodich is een goeden langhen tijdt om t' adberteren den
 ghenen die buypen die voorsz limiten met macht ende Schepen zijn / om te
 desistieren van alle acten van hostiliteyt / Is gheacordeert dat het Bestandt
 daer niet en sal beginnen dan van huyden in een Jaer: welberstaende dat in-
 dien het advijs van voorsz Bestandt daer eer kan wesen / dat van alsdan de
 vbandtschap daer ophouden sal: maer indien na den voorsz tijt van een Jaer
 eenighe acte van hostiliteyt daer sal zijn ghedaen / de schade sal sonder uptstel
 worden gherepareert.

D I.

Die Onderfaten/ende Inwoonders vande Landen vanden voorsz Heere Co-
 ninc / Certz Hertogen / ende Staten / doende trafficque inde Landen / die eene
 vande andere / en sullen niet ghehouden wesen te betalen meerder rechten / ende
 impostien / als die onderfaten/ende die vanden vrienden/ ende gheallieerde / die
 minst sullen zijn beswaert.

D I I.

Sullen oock die Onderfaten ende Inwoonders vanden Landen vanden
 Heeren Staten / hebben die selve verseechertheydt ende vryheyt inde Landen
 vande voorsz Heeren Coninc ende Certz Hertogen / die geacordeert is / aende
 Onderfaten vanden Coninc van Groot Bretannien / by het leste Tractaet
 vande Breda / ende die secrete Articulen / ghemaecht metten Connestabel van
 Castilien.

D I I I.

Van gelijcken en sullen die Cooplyuden / Schippers / Piloten / Scheeps-
 volck / hare Schepen / Coopmanschappen / Waren / ende andere goederen / haer
 toebehoozende / niet mogen aengeslagen nochte ghearresteert worden / tzy in
 crachte van enich bevel generael ofte particulier / ende vooz wat sake dattet
 zy / van Oorloge ofte andersints / selfs niet onder pretext van hem daer van te
 willen laten dienen vooz de conservatie ende beschermenisse des Lants / daer
 onder men nochtans niet en verstaet te begripen die aenslagingen ende arresten
 vande Justitie / deur de ordinaris wegen / ter oorzake vande eygen schulden / obli-
 gatten / ende bundige contracten vanden ghenen jegens den welcken die voorsz
 aenslagingen sullen zijn gedaen / daer inne geprocedeert sal worden / gelijk ghe-
 bruyckelijck is / nae recht ende redenen.

I K.

Ende ten opzien vande handelinghe der Nederlanden / ende die lasten ende
 Impositien / die gheheben sullen worden op de koopmanschappen: Indien hier
 nae bevonden wort dat daer inne is excess / ende dat die gelncommodeert wort
 ter eerster requisitie / die gedaen sal worden / ter eene ofte andere zijde / sullen
 Commissarisen ghedeputeert werden / omme die te reguleren ende modere-
 ren / by gemeen advijs / ist doenlijck: sonder dat daeromme het Bestandt sal ge-
 broken zijn / indien splupden niet en connen accorderen.

K.

Indien eenighe sententien en bonnissen gegeven waren tusschen persoonen van
 verscheden partijen / niet ghedefendeert wesende / tzy in materie civile ofte cri-
 minele / die en sullen niet mogen geexecuteert werden jegens die persoonen der ge-
 condempneerden / nochte hare goederen / geduerende voorsz Bestandt.

Brieken

28.

¶ **B**ieven van **M**arque ende repressalien en sullen niet gheatcordeert worden/
gheduerende den boorsz tijdt / ten zy met kennisse van saecken / ende in saecken/
inde welcke 't selve is toeghelaten byde Keyserslycke Wetten ende constitutien /
ende nae de ordze ghestelt byde selve.

¶ **M**en en sal niet mogen aen-comen / innekomen / ofte blijven inde **H**abenen/
Bapen / **P**lapen / ofte **K**eeden vanden **L**anden / d' eene vande andere / met **S**che-
pen ende volck van **O**orloghe / in getal t' welck soude mogen suspitie gheben son-
der verlosf ende toelatinghe vanden ghenen / onder de welcke de boorsz **H**abenen/
Bapen / **P**lapen / ende **K**eeden zijn / ten ware men gedzeben werde deur tempeest /
ofte gedzongen werde 't selve te doen deur noodt / ende omme te schuwen eenighe
periculen vande **Z**ee.

¶ **D**ie ghene opten welcken die goederen zijn aengeslagen ende geconfisqueert /
ter oorzaecke vanden **O**orloghe ofte hare erfghenamen / ende die haer recht
hebben / sullen gebzupcken die selve goederen geduerende het boorsz **B**estandt /
ende sullen die possessie bandien aennemen by haer eegen aucthoriteyt / ende in
crachte van dit **T**ractaet / sonder dat van noode zy te hebben recours aende
Justitie : niet tegenstaende alle incorporatien booz den **F**isque / verpandinge /
gedaen giften / tractaten / accoozden / ende transactien / ende wat renuntiatien
fouden moghen gestelt zijn inde boorsz transactien / omme wyt te sluyten van
een ghedeelte vande goederen / den ghenen die de selve behooren toe te comen :
met laste nochtans datse daer van niet en sullen mogen disponeren / nochte de
selve bestwaren ofte verminderen / hangende den tijdt van 't boorsz gebzupck /
ten ware sluyden verwozven hadden toelatinge vande boorsz **H**eeren **C**ertz-
Hertogen / ofte **S**taten.

¶ **T**welck oock plaetse hebben sal ten proffite vande **E**rfghenamen van wij-
len den **H**ere **P**rince van **O**rangien / selfs booz de rechten die sy hebben inde
Salines van het **G**raeffschap van **B**ourgotigne / die henlieden sullen weder
gegeven ende gelaten worden / selfs mette **B**oschen die daer van dependieren.
Ende aengaende het proces van **C**hastelbelin / gheinstitueert by het leven van
wijlen den boorsz **H**ere **P**rince van **O**rangien / int **H**of van **M**echlen / jegens
den **P**rocurer generael vanden **C**atholycken **C**oninck / die boorsz **H**eeren **C**ertz-
Hertoghen belovende ter goeder trouwen henluyden te doen geven **J**ustitie bin-
nen een **J**aer / nae dat verbolck by hen sal wesen ghedaen / sonder eenige wytsel in
alle rechtveerdicheyt ende sinceriteyt.

¶ **I**ndien die **F**isque heeft doen verkoopen vande eene ende andere zijde ee-
nighe geconfisqueerde goederen / die gene / die welcke die fouden behooren wyt
crachte van het jeghenwoozdich tractaet toe te behooren / sullen gheshouden
wesen haer te contenteren / met interest vanden **P**rijs jegheng den penninck
seghien / omme t' elcken **J**aer / gheduerende het **B**estandt / betaelt te worden /
op de naersticheyt vanden gheenen die besitten de boorsz goederen : ander-
sints sal hen luyden ghewozloft sijn hen te adresseren aende vercochte gronden
ende erben.

¶ **M**aer indien de boorsz vercoopinghen ghedaen waren by **J**ustitie / booz
goede

goede ende wettelijcke schulden vanden geenen die de boorzsz goederen plegen toe te behooren boorz de confiscatie / t' sal henlyuden gheoorloft zyn / ofte hare erfghenamen / ende recht vanden selben hebbende die na haer te nemen / betalende den prijs binnen een Jaer te reechenen van den dach van het jegenwoozdich tractaet / nae welcken tijt sy lyuden daer toe niet meer en sullen ontfangen worden. Ende de boorzsz aenneminghe ende herkoopinghe by haer ghedaen zijnde / sullen sy lyuden daer van mogen disponeren ghelijck haer goetduncken sal / sonder dat van noode sal wesen te verwerben eenige andere toelatinge.

¶ D I I.

Men en verstaet nochtans niet de boorzsz nae haer neminge plaetse te geben boorz de vercochte huyssen / om dese oorzsaecten ghelegen inden Steden / omme de groote incommoditeyt ende notable schaden / die ontfangen souden de vercrijghers / ter cause vande veranderinghen ende reparatien / die sy lyuden soude mogen ghedaen hebben inde boorzsz huyssen / daer van die liquidatie soude wesen te seer lancch ende beswaerlijck.

¶ D I I I.

Ende soo veel aengaet die reparatien ende verbeteringhen / ghedaen aen andere vercochte goederen / daer van die herkoopinghe is toeghelaten / indien die worden gepzetendeert / de ordinaris Rechters sullen recht doen met kennisse van saecten / blijvende die gronden ende erven gelypthequeert boorz de somme daer toe die verbeteringhen sullen worden gelyquideert / sonder dat nochtans geoorloft sal wesen aende boorzsz coopers te ghebruycken recht van retentie / omme daer van betaelt ende voldaan te wesen.

¶ I I I.

Indien eenige fortificatien ofte publicque wercken gedaen zyn / vande eene ofte andere spde / met toelatinge ende auctoriteyt van de superieurs / inde plaetse daer van restitutie behoort ghedaen te worden / boorz het jegenwoozdich tractaet : De epgghenaers van dien sullen ghehouden wesen haer te contenteren / met de estimatie die ghedaen sal worden by de ordinaris Rechters / soo vande boorzsz plaetsen / als vande Jurisdiccie die sy daer hadden / t' en ware partijen onderlinghe accoordeerden.

¶ I I.

Kengaende die goederen van Kercken / Collegien / ende andere Pleuse plaetsen / ghelegghen inde vereenschede Provincien / de welke waren Leiden dependende vande Kercken / Beneficien / ende Colegien / die zyn vande ghehoorzsaemheyt vande Certzhertogen / t' gene niet vercocht en is gheweest boorz den eersten Januarij 1607. sal henlyuden weder ghegheven ende gherestitueert worden / ende sullen daer inne weder commen / oock by haer epgghen auctoriteyt ende sonder behulp van Justitie / omme t' selve te ghebruycken gheduerende het Bestant / ende sonder daer van te moghen disponeren nae dat hier boozen gheseyt is. Maer boorz den geenen die vercocht zyn boorz den boorzsz tijt / ofte gegeven in betalinge by de Staten van eenige Provincie / die rente vanden prijs sal haer betaelt worden t' elcken Jaer / naer advenant den penninck seshien / by de Provincie die de boorzsz vercoopinghe sal hebben ge daen / ofte de boorzsz goederen gegeven in betalinghe / ende oock geassigneert in sulcke maniere / dat sy mooghen wesen verseeckert. Van ghelijcken sal ghedaen ende gheobserveert worden vande spde vande boorzsz Heeren Certzhertoghen.

§ § §.

Die geenen aen den welcken die geconfisqueerde goederen behooren geresitu-
eert te worden/en sullen niet gehouden wesen te betalen eenighe achterstallen van
renten/lasten/ende deboiren / specialick geaffecteert ende geassigneert op de selve
goederen/booz den tijt dat sy lupden die niet en hebben gebzupcht. Ende so sy lup-
den verbolcht ofte gemoept worden bande eene ofte andere zijde / sullen werden
gherenbopeert/als gheabsolveert.

§ § §.

Men en sal oock niet moghen pzetenderen booz de goederen die verkocht ofte
gheacozdeert zijn/omme gedijcht ofte herbijcht te worden/anders als die opstal-
len daer boozen die possessieurs hen hebben verbonden by de tractaten daer toe ge-
maect/met den interest bande gefurneerde penningen/indien eenige gegeven zijn/
oock nae advenant banden penningh festhien/als boben.

§ § § § §.

Die jugementen gegeven/ omme die goederen en rechten geconfisqueert / met
parten die gekent hebben den Rechter / ende wettelijck zijn ghedefendeert ghe-
weest/ sullen houden/ ende en sullen de ghecondemneerden niet ontfanghen wo-
den om die tegen te seggen/ten ware deur ordinaris wegghen.

§ § § § §.

De boozsz Heeren Certzherogen ende Staten/sullen committeren elck int sijn-
ne: Die Officiers ende Magistraten tot de administratie van de Justitie ende
politie inde Steden ende Sterckeplaetsen / de welke deur het segghenwoozdich
tractaet behooren gherestitueert te worden aende proprietarissen/omme die te ge-
bzupcken gheduerende het Bestandt.

§ § §.

Die meublen geconfisqueert/en die vuzchten die verballen sijn booz het beslypt
van het jegenwoozdich tractaet/en sullen niet subject wesen tot restitutie.

§ § § §.

De actien mobiliaren / de welke gheremitteert zijn by den boozsz Heeren
Certzherogen ofte Staten / tot proffijte van particuliere schuldenaers / booz
den eersten Januarij festhien hondert ende seven/ sullen blijven uptghedaen van-
de eene ende andere zijde.

§ § § § §.

Den tijt die gelooopen heeft gheduerende den Oozloghe/ te beginnen sedert den
Jare 1567. en sal niet gherekent worden omme te maecken prescriptie tus-
schen den gheenen die waren van verschepden partijjen.

§ § § § §.

Die geene die gheduerende den Oozloghe vertroocken zijn in neutrale Landen/
sullen genteren de vuzchten van dit Bestandt / ende sullen mogen woonen daer
hun t' selfde goet dunckt / selfs wederkeeren in hare oude woonplaetsen / omme
daer te woonen in alle seckerhejdt / onderhoudende de Wetten banden Landen/
sonder dat ter oozsaecke van hare wooninge (die sy lupden sullen doen in wat
plaetse dattet sy) hare goederen sullen moghen werden aengheslagen/ ofte sy lup-
den ghezpibeert van het ghezupck der selber.

§ § § §.

Daer en sullen geen nieuwe Forten gemaect worden gedurende t' boozsz Be-
stant inde Nederlanden/bande eene ofte andere zijde.

§ § §.

Die Heeren banden Hupsse van Passou / en sullen niet moghen werden ver-
bolcht

volcht ofte gemolesteert / in hare persoonen ofte goederen / gheduerende 't boozsz Bestant : booz de schulden ghecontracteert by wijlen den Heere Prince van Orangien / sedert den Jare bysthiën - hondert seven ende tseftich af tot sijn obern liden toe / noch booz de verballen lasten / geduerende het saississement ende annotatie der goederen / die daer mede waren belast.

¶¶¶¶

Indien eenighe contrabentie van dit Bestant ghedaen ware deur eenighe particulier en / sonder bevel banden boozsz Heeren Coninck / Certz Hertoghen / ofte Staten / die schade sal worden gherepareert ter selber plaetse daer de contrabentie sal wesen ghedaen / indien sy aldaer werden achterhaelt / ofte wel tot hare woonplaetse / sonder dat sy luyden elders souden moghen verbolcht worden in hare lichamen ofte goederen / in wat manieren dattet sy. Ende en sal niet gheoorloft wesen te commen tot de wapenen ofte breecken van dit Bestandt ter oorzaecke van dien : maer sal wel toeghelaten zijn in gheballen van openbare wepgeringhe van Justitie hem te boozsien / ghelijck ghebruyckelick is / by vrieven van marcquen ofte repzesalien.

¶¶¶¶

Alle ontferfissen ende dispositien ghedaen in haet vander Oorloghe / zijn verklaert nul / ende ghehouden als niet gheschiet.

¶¶¶¶

Die Onderfaten ende Inwoonderen der Landen van den Heeren Certz Hertoghen ende Staten / van wat qualiteyt ofte conditien die zijn / zijn verklaert capabel omme te succederen / die eene d'andere / soo deur testament als sonder testament / nae de coustumen vande plaetse / ende indien eenighe successien hier te voren verballen sijn aen eenighe vande selve / sy sullen daer inne werden ghehant-hout / ende gheconserveert.

¶¶¶¶

Alle ghebanghens van Oorloghe sullen ontslagghen werden vande eene ende andere zyde / sonder te betalen eenich rantsoen.

¶¶¶¶

Ende ten eynde het jegenwoordich tractaet te beter mach worden onderhouden / belooven respectivelick die boozsz Heeren Coninck / Certz-Hertoghen ende Staten / die goede hant te houden / ende ghebruycken hare macht ende middelen een pghelick inden sijnen / omme te maecken die passagien by / ende die Zeen ende Kiebiteren nabigabel / ende secker jegens die incurfien van Mentmaeckers / Zee-roovers / Loopers / ende Roovers / ende indien sy luyden die kunnen appze-henderen / die selve te doen straffen mit rigeur.

¶¶¶¶

Belooven boven dien niet te doen jeghens ofte in pzejuditie van dit jegenwoordich tractaet / nochte ghedoghen ghedaen te worden / directelick oft indirectelick / ende indient ghedaen ware / 't selve te doen repareren sonder eenighe swa-richepdt nochte upstiel / Ende tot onderhoudinghe van alle 't ghene boozsz is / verbinden sy hensteden respectivelick (selfs die boozsz Heeren Coninck ende Certz-Hertoghen hare Successeurs) ende booz de bundichepdt vande selve verbintnisse / renuncieren alle werten / coustumen / ende andere saecken daer jegens srypende.

¶¶¶¶

Dit jegenwoordich Tractaet sal gheratificeert ende gheapprobeert worden by den boozsz Heeren Coninck / Certz-Hertogen ende Staten / ende die vrieven van ratificatie

30.

ratificatie bande voorsz Heeren Certz-Hertogen ende Staten by die eene den anderen overghelevert in goede ende behoorlijcke forme/ binnen vier dagen. Ende aengaende die ratificatie banden voorsz Heere Coninck/ die voorsz Heeren Certz Hertogen hebben beloofst / ende sullen ghehouden wesen de selve te gheben binnen drie maenden/ oock in goede ende behoorlijcke forme/ ten eynde de voorsz Heeren Staten hare ondersaten ende inwoonderen/ mogen ghebruycken het voorsz Be-
stant volcomelijck ende in alle verseeckerhejdt.

¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶

Het segghenwoordich Tractaet sal alomme daer sulcx behoort ghepubliceert worden / terstont nae dat die ratificatie sal wesen ghebaen by den voorsz Heere Certz-Hertogen ende Staten/ cesserende van alsnu alle acten van vranstschap.

Aldus gedaen ende ghesloten inde Stadt ende Cité van Antwerpen, den voorz negenden April in 't Iaer duy-
sent ses hondert ende negen, ende gheteckent by den Heeren Ambassadeurs vanden Coningen den Alder-
Christelijcxften, ende van Groot Britagnien, als middelaers, ende den Ghedeputeerden vande Eertz-Hertogen ende Sta-
ten, Was ondertekent *P. Jeannin, Elye de la Place, Ri: Spencer, Rodolphe Winwood, Ambrosio Spinola, le Pres: Richardot, Lu: de Mancicador, Fr: Iehan Neyen, L. Verreycken, Guillaume Louys Conte de Nassau, W. Brederode, Cornelis van Gent, Iohan van Oldenbarnevelt, I. de Malderree, G. de Renesse, G. Hillama, Iohan Sloeth, Ab: Coenders.*

